

Tarptautinė
migracijos
organizacija

Europos
migracijos
tinklas

**Prieglobsčio prašytojų
srautai: situacija Lietuvoje
2014 - 2016 m.**

2017/4

EMT STUDIJA

IOM • OIM

with funding by
the European Union

European Migration Network

Šis tyrimas atliktas pagal Europos migracijos tinklo (EMT) 2017 – 2018 m. metinę programą.

EMT – tai ES valstybių narių, Norvegijos ir Europos Komisijos tinklas, skirtas rinkti, analizuoti ir dalintis naujausia, objektyvia ir palyginama informacija migracijos bei prieglobsčio srityje. Lietuvoje EMT veiklą LR Vyriausybės nutarimu vykdo Tarptautinės migracijos organizacijos (TMO) Vilniaus biuras.

Daugiau informacijos apie EMT: www.emn.lt.

Kontaktai:

Europos migracijos tinklo nacionalinis informacijos centras

Jakšto 12, 4 aukštas

LT-01105, Vilnius

Tel.: +370 5 2624897

Faksas: +370 5 2611326

El. paštas: emn@iom.lt

© Tarptautinė migracijos organizacija (TMO), Europos migracijos tinklas (EMT), 2017

Viršelio nuotrauka © TMO/ Amanda Nero 2015

Studijoje pateikta informacija nebūtinai atspindi oficialią Lietuvos Respublikos, Europos Komisijos ar TMO ir jos šalių narių poziciją. Visos teisės saugomos. Kopijuoti visą ar dalimis, taip pat naudoti komerciniais tikslais be TMO Vilniaus biuro raštiško leidimo draudžiama.

**Prieglobsčio prašytojų
srautai:** situacija Lietuvoje
2014 – 2016 m.

2017/4

EMT STUDIJA

VILNIUS, 2017

Turinys

SANTRAUKA.....	5
1. NACIONALINIO KONTEKSTO APŽVALGA.....	7
2. LIETUVOJE 2014 – 2016 M. TAIKYTŲ PRIEMONIŲ APŽVALGA	12
2.1. Lietuvoje taikytos priemonės, jų poveikis ir atsakas į kintantį prieglobsčio prašytojų srautą.....	13
2.2. Priemonių apimties mažinimas ar jų nutraukimas dėl prašymų suteikti prieglobstį skaičiaus sumažėjimo	22
3. PRITAIKYTŲ PRIEMONIŲ VEIKSMINGUMAS.....	23
4. ĮGYVENDINTŲ PRIEMONIŲ FINANSAVIMAS.....	25
5. TOLIMESNIS PRIEGLOBSČIO POLITIKOS VYSTYMAS	27
6. GEROJI PRAKTIKA IR IŠMOKTOS PAMOKOS.....	30
6.1. Iššūkiai ir kliūtys, kuriant ir įgyvendinant prieglobsčio politiką	31
6.2. Geroji praktika ir išmoktos pamokos	31

Santrauka

Ižanga. Vidutiniškai per metus Lietuvoje pateikiama apie 400 prašymų suteikti prieglobstį (per 2014 m. prašymų suteikti prieglobstį buvo gauta 496, daugiausiai iš Gruzijos piliečių; 2015 m. – 291 prašymai, daugiausiai iš Ukrainos piliečių; 2016 m. – 425 prašymai, daugiausiai iš Sirijos). Lietuvos Respublika nėra susidūrusi su masiniu prieglobsčio prašytojų antplūdžiu. Nors prieglobsčio prašytojų skaičius svyruoja, tačiau tai nėra laikytina antplūdžiu. Nuo 2009 metų prašymų suteikti prieglobstį Lietuvoje daugėjo, nes gerokai daugiau atvyko Gruzijos piliečių (jų prašymai sudarė beveik pusę visų minėtų prašymų), o nuo 2016 m. prašymų suteikti prieglobstį skaičiaus išaugimas siejamas su įsipareigojimų Europos Sąjungai vykdymu – prieglobsčio prašytojų perkėlimu iš Graikijos, Italijos ir Turkijos.

Teisėkūra. Lietuvoje Bendroji Europos prieglobsčio sistema buvo įgyvendinta 2015 m. lapkričio 26 d. Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ pakeitimu. Įgyvendinant šį įstatymą, buvo patvirtintas Prieglobsčio suteikimo ir panaikinimo tvarkos aprašas, kuriame buvo išdėstyta prieglobsčio prašymo pateikimo, nagrinėjimo, prašymų suteikti prieglobstį motyvų vertinimo, sprendimo dėl prieglobsčio priėmimo, suteikto, prieglobsčio panaikinimo, užsieniečių perkėlimo į Lietuvos Respublikos teritoriją bei kitų procedūrinių veiksmų tvarka.

Lietuvos Respublikos įstatyme „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ buvo pateikta pažeidžiamo asmens sąvoka bei priimti reikalingi įstatymo pakeitimai užtikrinantys užsieniečių perkėlimus bendradarbiaujant su kitomis Europos Sąjungos valstybėmis narėmis, trečiosiomis valstybėmis, Europos Sąjungos institucijomis ar tarptautinėmis organizacijomis. Įstatymo pakeitimai taip pat leidžia lanksčiau reaguoti į prieglobsčio prašytojų skaičiaus pokytį ir prieglobsčio prašytojus, prašymo suteikti prieglobstį nagrinėjimo laikotarpiu, apgyvendinti ne tik Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Užsieniečių registracijos centre (toliau - Užsieniečių registracijos centras). Ankstesnis reglamentavimas nespėdė situacijos, kur apgyvendinti prieglobsčio prašytojus, jeigu Užsieniečių registracijos centre nėra laisvų vietų - situacija būtų buvusi sprendžiama *ad hoc*. Priėmus

pakeitimą prieglobsčio prašytojai gali būti apgyvendinami ir kitose apgyvendinimo vietose Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka, taip pat paties prieglobsčio prašytojo pasirinktoje vietoje Migracijos departamentui tam suteikus leidimą.

Struktūriniai pokyčiai. Atsižvelgiant į tai, kad dėl perkėlimo programos padidėjo gyventojų skaičius Pabėgėlių priėmimo centre (pabėgėlių priėmimo centre apgyvendinami užsieniečiai, kuriems suteiktas prieglobstis Lietuvos Respublikoje, nelydimi nepilnamečiai užsieniečiai, perkelti užsieniečiai, kuriems reikia prieglobsčio), Ruklos teritorijoje netoli Pabėgėlių priėmimo centro buvo nuspręsta atidaryti Kauno apskrities vyriausiojo policijos komisariato Jonavos rajono policijos komisariato Viešosios policijos skyriaus Ruklos policijos nuovadą. Šio sprendimo tikslas – užtikrinti galimybę miestelio teritorijoje greičiau reaguoti į įvairias situacijas ar nusiskundimus bei užtikrinti tiek užsieniečių, tiek bendruomenės saugumą.

Integracija. 2016 m. įsigaliojo nauja tvarka, pagal kurią, perkelti asmenys iš karto apgyvendinami Pabėgėlių priėmimo centre ir jiems teikiama tokia pati parama integracijai kaip ir užsieniečiams, kuriems suteiktas prieglobstis Lietuvos Respublikoje, t. y. jie naudojami visomis integracijos priemonėmis nuo pat atvykimo iš karto nelaukiant kol dėl jų prašymo bus priimtas sprendimas. Perkeltiems prieglobsčio prašytojams yra suteikiamos palankesnės apgyvendinimo sąlygos ir jiems pradeda teikti parama integracijai dar iki sprendimo dėl prieglobsčio suteikimo.

Bendradarbiavimas. Buvo sudaryta Komisija dėl užsieniečių, kuriems reikia prieglobsčio, perkėlimo į Lietuvos Respublikos teritoriją ir užsieniečių integracijos įgyvendinimo klausimams koordinuoti. Reguliariai organizuojami visų institucijų atstovų posėdžiai, į kuriuos taip pat kviečiama vietos savivaldos ir nevyriausybinių organizacijų atstovai. Sprendžiami aktualūs klausimai ir priimami sprendimai dėl tolimesnių veiksmų. Komisijos darbu buvo sustiprintas tarpžinybinis institucijų bendradarbiavimas (paskirti atstovai einamiesiems klausimams operatyviai spręsti); pagreitintas perkeltų prieglobsčio prašytojų prašymų suteikti prieglobstį nagrinėjimo laikotarpis; nepilnamečiams prieglobsčio prašytojams suteikta teisė į ikimokyklinį ir priešmokyklinį ugdymą.

Vyksta nuolatinis bendradarbiavimas su kitomis valstybėmis dėl prieglobsčio prašytojų srautų valdymo, išorės sienų stiprinimo, nelegalaus žmonių gabenimo klausimais, taip pat dėl prieglobsčio prašytojų priėmimo sąlygų gerinimo. Semtasi patirties iš Švedijos, Lietuva taip pat dalyvauja EU-FRANK projekte (projekto metu Lietuva prisijungė prie Belgijos misijos ir stebėjo atrankos ir kultūrinio orientavimo veiklas Ankaroje).

Iššūkiai. Prašymus suteikti prieglobstį nagrinėjančiai institucijai, t. y. Migracijos departamentui prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – Migracijos departamentas), padidėjo darbo krūvis, tačiau žmogiškieji ištekliai nepakito. Migracijos departamentas susiduria su problema išnagrinėti prašymus suteikti prieglobstį per 3 mėn. laikotarpį. Perkeltų prieglobsčio prašytojų prašymai suteikti prieglobstį išnagrinėti greičiau, tačiau prieglobsčio prašytojų, apgyvendintų Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Užsieniečių registracijos centre (toliau - Užsieniečių registracijos centras), prašymai suteikti prieglobstį nagrinėjami ilgiau ir dėlto Užsieniečių registracijos centras užsipildo, nevyksta asmenų kaita ir tenka spręsti jų apgyvendinimo klausimą. Atsižvelgiant į susidariusią situaciją įtvirtintas naujos priemonės įgyvendinimas - prieglobsčio prašytojų apgyvendinimą ne tik Užsieniečių registracijos centre, bet ir galimybė juos apgyvendinti kitose apgyvendinimo patalpose ir (ar) laikiname būste, taip pat Pabėgėlių priėmimo centre (esant vietų ir gavus Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pritarimą).

1.

Nacionalinio konteksto
apžvalga

Klausimas (toliau - K) 1. Trumpai apžvelkite įstatyminius pokyčius ir politikas, paskelbtas ir (arba) įdiegtas laikotarpiu nuo 2014 m. iki 2016 m., nukreiptas ar skirtas suvaldyti prašymų suteikti prieglobstį skaičiaus pokytį ar geriau kontroliuoti migracijos srautus.

2013 metų birželį, patvirtinus atitinkamus teisės aktus¹, ES užbaigtas bendros Europos prieglobsčio sistemos kūrimo antrasis etapas. Šios sistemos paskirtis – supaprastinti, racionalizuoti ir konsoliduoti tarptautinės apsaugos (pabėgėlio statuso ir papildomos apsaugos) suteikimo visoje ES esminius ir procedūrinius standartus, užtikrinti pagrįstų sprendimų priėmimą, neleisti piktnaudžiauti tarptautinės apsaugos procedūromis ir patį prieglobsčio procesą padaryti veiksmingesnį ir trumpesnį.

Lietuvoje Bendroji Europos prieglobsčio sistema buvo įgyvendinta 2015 m. lapkričio 26 d. Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ pakeitimu². Įgyvendinant šį įstatymą, vidaus reikalų ministras 2016 m. vasario 24 d.³ patvirtino Prieglobsčio Lietuvos Respublikoje suteikimo ir panaikinimo tvarkos aprašą, kuriame buvo naujai išdėstyta prieglobsčio prašymo pateikimo, nagrinėjimo, prašymų suteikti prieglobstį motyvų vertinimo, sprendimo dėl prieglobsčio priėmimo, suteikto prieglobsčio panaikinimo, užsieniečių perkėlimo į Lietuvos Respublikos teritoriją bei kitų procedūrinių veiksmų tvarka.

Perkeliant minėtas direktyvas, Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 (toliau – UTPĮ) 2 straipsnio 18² dalyje pateikta pažeidžiamo asmens sąvoka. Pažeidžiamas asmuo apibrėžtas kaip asmuo, turintis specialiųjų poreikių (pavyzdžiui, nepilnametis, neįgalusis, vyresnis negu 75 metų asmuo, nėščia moteris, vieniši tėvas ar motina, auginantys nepilnamečių vaikų, psichikos sutrikimų turintis asmuo, prekybos žmonėmis auka arba asmuo, kuris buvo kankintas, išprievartautas ar patyrė kitokį sunkų psichologinį, fizinį ar seksualinį smurtą). Įtvirtintas nebaigtinis pavyzdinis sąrašas asmenų, kurie gali būti pripažinti pažeidžiamais.

UTPĮ taip pat papildytas 87¹ straipsniu „Užsieniečių perkėlimas į Lietuvos Respublikos teritoriją“, tam, kad būtų galima vykdyti užsieniečių perkėlimus bendradarbiaujant su kitomis Europos Sąjungos valstybėmis narėmis, trečiosiomis valstybėmis, Europos Sąjungos institucijomis ar tarptautinėmis organizacijomis.

Vidaus reikalų ministerija 2016 m. pradžioje pradėjo rengti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Prieglobsčio prašytojų apgyvendinimo tvarkos aprašo patvirtinimo projektą“⁴, kurio tikslas – reglamentuoti prieglobsčio prašytojų apgyvendinimo patalpų, laikino būsto ir vietų laikinam būstui įrengti tvarką (sąrašo sudarymą, reikalavimus apgyvendinimo vietoms, prieglobsčio prašytojų apgyvendinimo sąlygas ir procedūrą bei priėmimo sąlygų užtikrinimą ir skiriamų lėšų dydžius, reikalingus materialinėms priėmimo sąlygoms užtikrinti). Aprašas taikomas prieglobsčio prašytojams, kurie nėra sulaikyti arba kuriems nėra skirta alternatyvi sulaikymui priemonė – užsieniečio apgyvendinimas Užsieniečių registracijos centre netaikant judėjimo laisvės apribojimų. Tokie užsieniečiai Migracijos departamento sprendimu gali būti apgyvendinami apgyvendinimo patalpose ar laikiname būste, kai nustatoma bent viena iš šių sąlygų: prašymą suteikti prieglobstį pateikia pažeidžiamas asmuo arba Užsieniečių registracijos centre nėra laisvų vietų, skirtų apgyvendinti prieglobsčio prašytojams.

Toks reglamentavimas leidžia lanksčiau reaguoti į prieglobsčio prašytojų skaičius ir juos prašymo suteikti prieglobstį nagrinėjimo laikotarpiu apgyvendinti kitose nei Užsieniečių registracijos centras vietose. Ankstesnis reglamentavimas nesprendė situacijos, kur apgyvendinti prieglobsčio prašytojus, jeigu Užsieniečių registracijos centre nėra laisvų vietų - situacija būtų buvusi sprendžiama *ad hoc*.

2016 m. rugpjūčio 25 d. priimtas Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro įsakymas⁵ „Dėl Prieglobsčio prašytojo teisės kas mėnesį gauti piniginę pašalpą įgyvendinimo tvarkos aprašo

¹ 2011 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/95/ES dėl trečiųjų šalių piliečių ar asmenų be pilietybės priskyrimo prie tarptautinės apsaugos gavėjų, vienodo statuso pabėgėliams arba papildomą apsaugą galintiems gauti asmenims ir suteikiamos apsaugos pobūdžio reikalavimų (OL 2011 L 337, p. 9) ir 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/33/ES, kuria nustatomos normos dėl tarptautinės apsaugos prašytojų priėmimo (nauja redakcija) (OL 2013 L 180 p. 60).

² 2015 m. lapkričio 26 d. Lietuvos Respublikos įstatymas „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 pakeitimo įstatymu Nr. XII-2080.

³ Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2016 m. vasario 24 d. įsakymas Nr. 1V-131 „Dėl Prieglobsčio Lietuvos Respublikoje suteikimo ir panaikinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

⁴ 2017 m. kovo 8 d. priimtas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas Nr. 171 „Dėl Prieglobsčio prašytojų apgyvendinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

⁵ Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro įsakymas Nr. A1-454/1V-588 „Dėl Prieglobsčio prašytojo teisės kas mėnesį gauti piniginę pašalpą įgyvendinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

patvirtinimo“. Šiuo įsakymu pilnai įgyvendintas UTPĮ 71 straipsnio 1 dalis 8 punktas⁶ ir teisė gauti piniginę pašalpą įtvirtintą Įstatyme (anksčiau prieglobsčio prašytojo teisė gauti piniginę pašalpą smulkioms išlaidoms buvo reglamentuota Lietuvos Respublikos Socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymu).

K2. Kokia apimtimi prašymų suteikti prieglobstį pokyčio (reikšmingo išaugimo ar sumažėjimo) sąvoka yra apibūdinta Lietuvoje (pvz., įstatymuose, politikoje ir (arba) planuose)? Kaip nustatoma, kad srautas yra reikšmingas?

Vadovaujantis UTPĮ, prašymas suteikti prieglobstį – tai užsieniečio bet kokia forma išreikštas kreipimasis dėl prieglobsčio Lietuvos Respublikoje suteikimo. Esama prieglobsčio Lietuvos Respublikoje suteikimo sistema, į kurią patenka pabėgėlio statuso ir papildomos apsaugos suteikimo klausimai, atitinka ES lygiu nustatytus standartus. Lietuvoje taikomas vadinamasis vieno prašymo suteikti prieglobstį nagrinėjimo principas: užsieniečiui pateikus prašymą suteikti prieglobstį Lietuvoje, pirmiausiai nustatoma, ar jis atitinka pabėgėlio statuso suteikimo kriterijus ir jam gali būti suteiktas pabėgėlio Lietuvos Respublikoje statusas; jeigu šis statusas prieglobsčio prašytojui negali būti suteiktas, sprendžiama, ar prieglobsčio prašytojas atitinka papildomos apsaugos suteikimo kriterijus ir jam gali būti suteikta papildoma apsauga.

Vadovaujantis UTPĮ, prieglobsčio prašytojas – tai užsienietis, kuris ši įstatymo nustatyta tvarka pateikė prašymą suteikti prieglobstį ir dėl kurio dar nėra priimtas galutinis sprendimas. Migracijos departamento sprendimu prieglobsčio prašytojai apgyvendinami Užsieniečių registracijos centre. Jeigu to pageidauja pats prieglobsčio prašytojas, Migracijos departamento sprendimu, jam gali būti leista apsigyventi ir jo pasirinktoje gyvenamojoje vietoje. Taip pat prieglobsčio prašytojai gali būti apgyvendinami ir kitose apgyvendinimo vietose Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.

Ar srautas yra reikšmingas sprendžiama atsižvelgiant į kelių rodiklių visumą:

- Vienas svarbiausių rodiklių, pagal kuriuos sprendžiama ar srautas reikšmingas, yra Ekstremaliųjų įvykių kriterijų sąrašas⁷, kuriame masinis užsieniečių antplūdis į Lietuvos teritoriją yra, kai Lietuvos Respublikos valstybės siena kertama nenustatytoje vietoje, nenustatytu laiku ar nenustatyta tvarka, ir kai šis skaičius vienos užkardos veikimo teritorijoje yra daugiau nei 30;
- Vertinamas Migracijos departamentui pateiktų prašymų suteikti prieglobstį skaičius, tačiau tai nėra esminis rodiklis sprendžiant ar srautas reikšmingas, kadangi didelis skaičius prašymų suteikti prieglobstį gali būti pateiktas ir ne vienu metu.

K3. Ar iki 2014 m. Lietuva buvo susidūrusi su reikšmingais prieglobsčio prašytojų srauto pokyčiais (nuo 2000 m., pavyzdžiui, dėl karo buvusioje Jugoslavijoje išaugęs srautas)? Jei taip, kokių priemonių buvo imtasi siekiant pagerinti Lietuvos pasirengimą reaguojant į tokius prieglobsčio prašytojų srauto pokyčius?

Vidutiniškai per metus Lietuvoje pateikiama apie 400 prašymų suteikti prieglobstį (per 2014 m. prašymų suteikti prieglobstį buvo gauta 496, daugiausiai iš Gruzijos piliečių; 2015 m. – 291 prašymas, daugiausiai iš Ukrainos piliečių; 2016 m. – 425 prašymai, daugiausiai iš Sirijos).

Lietuvos Respublika nėra susidūrusi su masiniu prieglobsčio prašytojų antplūdžiu, nors prieglobsčio prašytojų skaičius svyruoja, tačiau tai nelaikytina antplūdžiu. Nuo 2009 metų prašymų suteikti prieglobstį Lietuvoje daugėjo, nes gerokai daugiau atvyko Gruzijos piliečių (jų prašymai sudarė beveik pusę visų minėtų prašymų). Tačiau pasirašius ES - Gruzijos readmisijos susitarimą ir 2014 jo įgyvendinimo protokolą, prieglobsčio prašytojų srautas buvo suvaldytas ir Gruzijos piliečių skaičius ženkliai sumažėjo. 2016 m. prašymų suteikti prieglobstį skaičiaus išaugimas siejamas su įsipareigojimų vykdymu – prieglobsčio prašytojų perkėlimu.

K4. Ar 2014 m., 2015 m. ir (arba) 2016 m. Lietuva susidūrė su reikšmingais prieglobsčio prašytojų srauto pokyčiais (išaugimu ar sumažėjimu)? Prašome nurodyti ir paaiškinti laikotarpį (-ius), kada nutiko toks pokytis bei tokio pokyčio pobūdį (išaugimas ar sumažėjimas).

⁶ Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro nustatyta tvarka kas mėnesį gauti 10 procentų valstybės remiamų pajamų dydžio piniginę pašalpą, išskyrus Pabėgėlių priėmimo centre apgyvendintus prieglobsčio prašytojus, kuriems teikiama Lietuvos valstybės parama integracijai.

⁷ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. kovo 9 d. nutarimas Nr. 241 „Dėl Ekstremaliųjų įvykių kriterijų sąrašo patvirtinimo“.

Taip. 2016 m. prieglobsčio prašytojų skaičius išaugo 1,46 karto lyginant su 2015 m. Nors migracijos krizė Lietuvos tiesiogiai ir nepalietė, tačiau galima būtų traktuoti, kad solidarumo kontekste visgi Lietuva buvo paveikta dėl 2014 m. itin padidėjusio prieglobsčio prašytojų sruto Europos Viduržemio jūros regione.

Igyvendinant Europos Sąjungos Tarybos sprendimus, per dvejus metus (2016–2017 m.) į Lietuvos Respublikos teritoriją turi būti perkelti 1077 užsieniečiai, kuriems reikia prieglobsčio. Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2015 m. rugsėjo 10 d. nutarimu Nr. 958 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. birželio 22 d. nutarimo Nr. 628 „Dėl užsieniečių perkėlimo į Lietuvos Respublikos teritoriją“ pakeitimo“ parodė solidarumą ir įsipareigojo į Lietuvos Respublikos teritoriją perkelti 1105 užsieniečius (daugiau nei pagal Europos Sąjungos Tarybos sprendimus), kuriems reikia prieglobsčio. Nuspręsta 1035 užsieniečius, kuriems reikia prieglobsčio, perkelti į Lietuvos Respublikos teritoriją iš Europos Sąjungos valstybių narių ir 70 užsieniečių, kuriems reikia prieglobsčio, perkelti į Lietuvos Respublikos teritoriją iš trečiųjų šalių (toliau – perkelti prieglobsčio prašytojai).

Lietuva perkėlimus vykdo iš Graikijos ir Italijos bei Turkijos. Pirmieji perkelti prieglobsčio prašytojai atvyko į Lietuvos Respubliką 2015 m. gruodžio mėn. (4 asmenys). 2016 m. buvo perkelti 206 užsieniečiai (tai sudarė 48 proc. nuo visų pateiktų prieglobsčio prašymų). Iš Graikijos buvo perkelti 181 užsieniečiai, iš Turkijos – 25 užsieniečiai.

Dėl vykdomų perkėlimų, 2016 m. išaugo pabėgėlio statusą gavusių asmenų skaičius, kadangi didžioji perkeliama užsieniečių buvo Sirijos piliečiai.

K5. Jei 2014-2016 m. Lietuva nesusidūrė su reikšmingu prašymų suteikti prieglobstį skaičiaus pokyčiu, prašome aprašyti, kaip tokio pokyčio nebuvimas paveikė nacionalinę politiką ir metodus (jei paveikė).

Netaikoma.

K6. Kokia apimtimi laikotarpiu nuo 2014 m. iki 2016 m. sustiprėjo bendradarbiavimas nacionaliniu lygmeniu (t. y. tarp nacionalinių organizacijų ir pareigūnų), reaguojant į kintantį į Lietuvą atvykstančių prieglobsčio prašytojų srutą? Kaip tai buvo pasiekta?

Bendradarbiavimas stiprėjo vyriausybiniame lygyje:

- Migracijos politikos gairėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės⁸ nustatyti svarbiausi migracijos politikos tikslai ir principai, apibrėžtos pagrindinės migracijos politikos kryptys, kurios padėtų užtikrinti valstybės poreikius atitinkant migracijos srutų valdymą. Viena iš migracijos politikos krypčių - prieglobsčio (tarptautinės apsaugos) sritis. Migracijos procesų stebėseną koordinuoja ir šiuos procesus analizuoja Lietuvos Respublikos Vidaus reikalų ministerija.
- Lietuvos Respublikos Vyriausybės⁹ sudaryta Komisija užsieniečių, kuriems reikia prieglobsčio, perkėlimo į Lietuvos Respublikos teritoriją ir užsieniečių integracijos įgyvendinimo klausimams koordinuoti. Reguliariai organizuojami visų institucijų atstovų posėdžiai, į kuriuos taip pat kviečiama vietos savivaldos ir nevyriausybinių organizacijų atstovai. Sprendžiami aktualūs klausimai ir priimami sprendimai dėl tolimesnių veiksmų. Šios Komisijos vieni pagrindinių darbo rezultatų buvo:
 - Sustiprintas tarpžinybinis institucijų bendradarbiavimas (paskirti atstovai einamiesiems klausimams operatyviai spręsti);
 - Pagreitintas perkeltų prieglobsčio prašytojų prašymų suteikti prieglobstį nagrinėjimo laikotarpis;
 - Nepilnamečiams prieglobsčio prašytojams suteikta teisė į ikimokyklinį ir priešmokyklinį ugdymą (UTPI 2017 m. gegužės 25 d. pakeitimais);
 - Komisijos posėdžiuose nuosekliai stebėta ir aptarta perkeltųjų asmenų integracijos eiga, su perkėlimu susiję klausimai.

⁸ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. sausio 22 d. nutarimas Nr. 29 „Dėl Migracijos politikos gairių patvirtinimo“.

⁹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. rugsėjo 21 d. nutarimu Nr. 1007 „Dėl komisijos sudarymo“ (sudėtis atnaujinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. gegužės 3 d. nutarimu Nr. 319).

K7. Kokia apimtimi laikotarpiu nuo 2014 m. iki 2016 m. Lietuva konsultavosi su kitomis valstybėmis (narėmis) konkrečiai dėl atsako į kintantį srautą? Jei po konsultacijos pradėta bendradarbiauti, prašome paaiškinti, kuriose srityse bendradarbiavimas tarp valstybių (narių) buvo veiksmingiausias?

Bendradarbiavimas su kitomis valstybėmis vyko ir vyksta dėl prieglobsčio prašytojų srautų valdymo, išorės sienų stiprinimo, nelegalaus žmonių gabenimo klausimais, taip pat dėl prieglobsčio prašytojų priėmimo sąlygų gerinimo. Lietuvos Respublika parodė solidarumą reaguodama į prieglobsčio prašytojų išaugusius srautus Viduržemio jūros regione ir 2015 m. pritarė 1105 užsieniečių perkėlimui iš Europos Sąjungos valstybių narių ir trečiųjų šalių (žr. į 4 kl.). 2015 – 2016 m. surengti Vidaus reikalų ministerijos atstovų vizitai į Graikiją ir Turkiją dėl perkėlimo ir prieglobsčio procedūrų klausimų.

2017 m. pradėti vykdyti perkėlimai iš Italijos (iki tol buvo vykdomi perkėlimai tik iš Graikijos ir Turkijos). 2017 m. liepos 6-7 d. Taline vykusiam neformaliame Europos Sąjungos teisingumo ir vidaus reikalų ministrų susitikime Lietuvos ir Italijos vidaus reikalų ministrai pasirašė susitarimą dėl Lietuvos ir Italijos atsakingų institucijų bendradarbiavimo vykdant asmenų perkėlimą. Sutarta dėl Lietuvos pareigūnų ankstyvesnio įsitraukimo į perkėlimų asmenų saugumo patikrinimus (pokalbiai su asmenimis, kuriuos ketinama perkelti į Lietuvą).

K8. Kokia apimtimi kaimyninių valstybių (narių) (ar kitų ES narių) taikytos priemonės paveikė Lietuvos politiką ir praktiką, net jei Lietuva ir nesusidūrė su srauto pokyčiu?

Lietuvoje prašymų suteikti prieglobstį pokytis (išaugimas) siejamas su nuo 2015 m. pabaigoje vykdomais perkėlimais iš Europos Sąjungos valstybių narių ir trečiųjų šalių, taip pat su Ukrainoje vykstančiais neramumais. Užmegzti geri santykiai su Graikija lėmė, kad daugiausia prieglobsčio prašytojų perkelta iš Graikijos.

Lietuva tiek ruošdamasi perkelti užsieniečius, kuriems reikia prieglobsčio, tiek jau pradėjusi perkėlimus sėmėsi patirties iš Švedijos: ypatingas dėmesys atkreiptas į tai, kad sėkmingam tokių užsieniečių įsiliejimui į visuomenę būtinas ankstyvas integracinių priemonių teikimas, kalbos mokymas, bendruomenių įtraukimas. Dėl to Lietuvoje tokiems asmenims pradėta intensyviau teikti lietuvių kalbos kursus. Lietuva taip pat dalyvauja EU-FRANK projekte, kuriame valstybės, turinčios daugiau patirties perkėlime, dalinasi ja su valstybėmis pradedančiomis įgyvendinti perkėlimus. Pavyzdžiui, projekto metu Lietuva prisijungė prie Belgijos misijos ir stebėjo atrankos ir kultūrinio orientavimo veiklas Ankaroje.

2.

Lietuvoje 2014 - 2016 m.
taikytų priemonių apžvalga

2.1. LIETUVOJE TAIKYTOS PRIEMONĖS, JŲ POVEIKIS IR ATSAKAS Į KINTANTĮ PRIEGLOBSČIO PRAŠYTOJŲ SRAUTĄ

K9. Lentelėje žemiau prašome nurodyti, kurias sritis Lietuvoje paveikė prieglobsčio prašytojų srauto pokytis. Stulpelyje „paaškinimas“ prašome nurodyti, ar pateikta informacija susijusi su srauto išaugimu, ar sumažėjimu.

Sritis	Tiesiogiai paveikta (taip/ne)	Laikotarpis (kada)	Labai trumpas paaškinimas (kaip paveikta ir koks buvo poveikis, įskaitant tai, ar jis buvo susijęs su išaugimu ar sumažėjimu)
1. Sienų kontrolė (prašome nurodyti, ar turima omenyje išorinė sienų kontrolė, laikina vidinių sienų kontrolė ir (arba) policijos kontrolė pasienyje)	Ne		
2. Priėmimo centrai / būstas ir kitoks apgyvendinimas	Taip	2015/2016 m.	Visi prieglobsčio prašytojai yra apgyvendinami Užsieniečių registracijos centre, tačiau perkelti užsieniečiai yra iš karto apgyvendinami Pabėgėlių priėmimo centre (socialinėje institucijoje). Ruošiantis perkeltus užsieniečius, kuriems reikia prieglobsčio, apgyvendinti Pabėgėlių priėmimo centre, 2015 m. rugpjūčio 3 d. pakeisti Pabėgėlių priėmimo centro nuostatai: iš centro veiklos išbraukta nuostata, kad Pabėgėlių priėmimo centras teikia ilgalaikę ir trumpalaikę socialinę globą suaugusiems negalią turintiems asmenims (sumažėjus užsieniečių, kuriems suteiktas prieglobstis Lietuvos Respublikoje skaičiui, nuo 2012 m. balandžio 1 d. Pabėgėlių priėmimo centre buvo apgyvendinti suaugę negalią turintys asmenys). Šiuo pakeitimu buvo atlaisvinta apie 40 vietų. Vidaus reikalų ministerija 2016 m. pradžioje pradėjo rengti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Prieglobsčio prašytojų apgyvendinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ projektą¹⁰. Šie pakeitimai leis lanksčiau reaguoti ir apgyvendinti prieglobsčio prašytojus kitose vietose nei URC.
3. Platesnės priėmimo paslaugos (socialinės paslaugos, sveikatos paslaugos), prašytojams suteiktos teisės	Taip		Perkelti užsieniečiai, kuriems reikia prieglobsčio, apgyvendinami Pabėgėlių priėmimo centre ir prašymo suteikti prieglobstį nagrinėjimo metu jiems šiame centre teikiama tokia pati parama integracijai kaip ir užsieniečiams, kuriems suteiktas prieglobstis Lietuvos Respublikoje.
4. Prieglobsčio prašytojo registracijos procesas	Ne		
5. Prieglobsčio procedūra (pirmoji ir antroji instancijos)	Ne		

¹⁰ 2017 m. kovo 8 d. priimtas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas Nr. 171 „Dėl Prieglobsčio prašytojų apgyvendinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

6. Atsakingų institucijų infrastruktūra, personalas ir kompetencijos	Taip	2016 m.	Darbo krūviai nagrinėjant prašymus suteikti prieglobstį padidėjo. Įtakos turėjo Lietuvos priimti įsipareigojimai Europos Sąjungai dėl užsieniečių, kuriems reikia prieglobsčio, perkėlimo įgyvendinimo. Šiems perkeltiems užsieniečiams sprendimas dėl prieglobsčio suteikimo priimamas greičiau, nei tiems kurie patys kerta Lietuvos Respublikos sieną.
7. Teisėsauga	Taip	2015 m.	Ruošiantis priimti perkeltus prieglobsčio prašytojus ir juos apgyvendinti Pabėgėlių priėmimo centre, 2015 m. gruodžio mėn. Rukloje atidaryta Kauno apskrities vyriausiojo policijos komisariato Jonavos rajono policijos komisariato Viešosios policijos skyriaus Ruklos policijos nuovada.
8. Prieglobsčio prašytojų integravimo priemonės	Taip	2016 m.	Prieglobsčio prašytojams nėra teikiamos integravimo priemonės, išskyrus perkeltus prieglobsčio prašytojus, kurie apgyvendinami Pabėgėlių priėmimo centre. Jiems teikiama tokia pati parama integracijai kaip ir užsieniečiams, kuriems suteiktas prieglobstis Lietuvos Respublikoje.
9. Kita	n/a	n/a	n/a

K10. Užpildykite žemiau pateiktą lentelę apie atskirus ankstesnėje lentelėje nurodytų priemonių elementus. Prašome atkreipti dėmesį, jog daugeliu klausimų tiesiog siekiama nustatyti priemonės tipologiją, o nurodyti reikia tik pasirinktus variantus (pvz., eilutės a) ir b)). Daugiau informacijos pateikiama eilutėse nuo c), o bendras paaiškinimas – eilutėje e).

Priemonė Nr. 1	Prašome pasirinkti tinkamą sritį ir pabraukti:	
	1. Sienų kontrolė 2. <u>Priėmimo centrai / būstas ir kitoks apgyvendinimas</u> 3. Platesnės priėmimo paslaugos (socialinės paslaugos, sveikatos paslaugos), prašytojams suteiktos teisės 4. Prieglobsčio prašytojo registracijos procesa 5. Prieglobsčio procedūra (pirmoji ir antroji instancijos) 6. Atsakingų institucijų infrastruktūra, personalas ir kompetencijos 7. Teisėsauga 8. Prieglobsčio prašytojų integravimo priemonės 9. Kita, prašome nurodyti	
	a) Metai ir mėnuo, kai buvo pritaikyta priemonė	2015 m. lapkričio 26 d.
	b) Priemonių tipologija	
	Priemonė pritaikyta išaugus ar sumažėjus skaičiams?	Priemonė pritaikyta ruošiantis perkėlimo iš Europos Sąjungos valstybių narių ir trečiųjų šalių programoms.
	Nauja priemonė ar egzistuojančios priemonės pakeitimas?	Nauja priemonė
	Struktūrinė ar <i>ad hoc</i> (laikina) priemonė?	Struktūrinė priemonė

	Priemonės tipas: - (Nacionalinis) veiksmų planas - <u>Teisėkūros instrumentai</u> - Konkreti tarpinstitucinė / daugiastrukturnė situacijai skirta darbo grupė - „Minkštosios“ priemonės (vadovėliai, skrajutės, strateginės/personalo konsultacijos, naujų darbuotojų įdarbinimas) - Resursai (personalas ar finansavimas) - Kritinės padėties / nenumatytų atvejų planas - Kita	Teisėkūros instrumentas: LR įstatymas Dėl užsieniečių teisinės padėties papildytas¹¹ nauja sąvoka: Pabėgėlių priėmimo centras – socialines paslaugas teikianti biudžetinė įstaiga užsieniečiams, kuriems suteiktas prieglobstis Lietuvos Respublikoje, nelydimiems nepilnamečiams užsieniečiams, užsieniečiams, perkeltiems bendradarbiaujant su kitomis Europos Sąjungos valstybėmis narėmis, trečiosiomis valstybėmis, Europos Sąjungos institucijomis ar tarptautinėmis organizacijomis apgyvendinti, nelydymų nepilnamečių užsieniečių, taip pat prieglobstį gavusių užsieniečių socialinei integracijai įgyvendinti.
c)	Pagrindinis priemonės tikslas: ko buvo siekiama?	Tikslas - apgyvendinti perkeltus užsieniečius, kuriems reikia prieglobsčio, Pabėgėlių priėmimo centre (socialines paslaugas teikiančioje įstaigoje), o ne Užsieniečių registracijos centre.
d)	Planuota ir faktinė priemonės trukmė?	Neterminuota
e)	Pagrindiniai priemonės elementai (priemonės aprašymas)	Apgyvendinti perkeltus užsieniečius, kuriems reikia prieglobsčio, Pabėgėlių priėmimo centre ir jiems teikti tokią pačią paramą integracijai kaip ir užsieniečiams, kuriems suteiktas prieglobstis Lietuvos Respublikoje.
f)	Institucijos, prisidėjusios prie priemonės rengimo	Vidaus reikalų ministerija ir Socialinės apsaugos ir darbo ministerija
g)	Institucijos, prisidėjusios prie kiekvienos priemonės pasiūlymo ir patvirtinimo	Vidaus reikalų ministerija ir Socialinės apsaugos ir darbo ministerija
h)	Institucijos, įgyvendinančios priemones	Vidaus reikalų ministerija ir Socialinės apsaugos ir darbo ministerija
i)	Kita	

Priemonė Nr. 2	Prašome pasirinkti tinkamą sritį ir pabraukti: 1. Sienų kontrolė 2. <u>Priėmimo centrai / būstas ir kitoks apgyvendinimas</u> 3. Platesnės priėmimo paslaugos (socialinės paslaugos, sveikatos paslaugos), prašytojams suteiktos teisės 4. Prieglobsčio prašytojo registracijos procesa 5. Prieglobsčio procedūra (pirmoji ir antroji instancijos) 6. Atsakingų institucijų infrastruktūra, personalas ir kompetencijos 7. Teisėsauga 8. Prieglobsčio prašytojų integravimo priemonės 9. Kita, prašome nurodyti	
	a) Metai ir mėnuo, kai buvo pritaikyta priemonė	2015 m. lapkričio 26 d.
	b) Priemonių tipologija	

¹¹ 2015 m. lapkričio 26 d. Lietuvos Respublikos įstatymas „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 pakeitimo įstatymu Nr. XII-2080.

Priemonė pritaikyta išaugus ar sumažėjus skaičiams?	Priemonė pritaikyta įgyvendinant UTPĮ 79 straipsnio 2 dalies nuostatas ¹² dėl prieglobsčio prašytojų apgyvendinimo.
Nauja priemonė ar egzistuojančios priemonės pakeitimas?	Nauja priemonė
Struktūrinė ar <i>ad hoc</i> (laikina) priemonė?	Struktūrinė priemonė
Priemonės tipas: - (Nacionalinis) veiksmų planas - Teisėkūros instrumentai - Konkreti tarpinstitucinė / daugiastrukūrinė situacijai skirta darbo grupė - „Minkštosios“ priemonės (vadovėliai, skrajutės, strateginės/personalo konsultacijos, naujų darbuotojų įdarbinimas) - Resursai (personalas ar finansavimas) - Kritinės padėties / nenumatytų atvejų planas - Kita	Teisėkūros instrumentas: 2017 m. kovo 8 d. priimtas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas Nr. 171 „Dėl Prieglobsčio prašytojų apgyvendinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.
c) Pagrindinis priemonės tikslas: ko buvo siekiama?	Tikslas – reglamentuoti prieglobsčio prašytojų apgyvendinimo patalpų, laikino būsto ir vietų laikinam būstui įrengti tvarką (sąrašo sudarymą, reikalavimus apgyvendinimo vietoms, prieglobsčio prašytojų apgyvendinimo sąlygas ir procedūrą bei priėmimo sąlygų užtikrinimą ir materialinėms priėmimo sąlygoms užtikrinti skiriamų lėšų dydžius). Sudaryti sąlygas lanksčiau apgyvendinti prieglobsčio prašytojus kitose tinkamose apgyvendinimo vietose.
d) Planuota ir faktinė priemonės trukmė?	Neterminuota
e) Pagrindiniai priemonės elementai (priemonės aprašymas)	Taikoma prieglobsčio prašytojams, kurie nėra sulaikyti arba kuriems nėra skirta alternatyvi sulaikymui priemonė – užsieniečio apgyvendinimas Užsieniečių registracijos centre netaikant judėjimo laisvės apribojimų. Tokie užsieniečiai Migracijos departamento sprendimu gali būti apgyvendinami kitose apgyvendinimo patalpose ar laikiname būste, kai nustatoma bent viena iš šių sąlygų: prašymą suteikti prieglobstį pateikia pažeidžiamas asmuo arba Užsieniečių registracijos centre nėra laisvų prieglobsčio prašytojams apgyvendinti skirtų vietų.
f) Institucijos, prisidėjusios prie priemonės rengimo	Vidaus reikalų ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Teisingumo ministerija, Užsienio reikalų ministerija
g) Institucijos, prisidėjusios prie kiekvienos priemonės pasiūlymo ir patvirtinimo	Vidaus reikalų ministerija ir Socialinės apsaugos ir darbo ministerija

¹² Lietuvos Respublikos įstatymas Dėl užsieniečių teisinės padėties <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.42837E5A79DD>

	h) Institucijos, įgyvendinančios priemonės	Vidaus reikalų ministerija ir Socialinės apsaugos ir darbo ministerija
	i) Kita	

Priemonė Nr. 3	Prašome pasirinkti tinkamą sritį ir pabraukti: 1. Sienų kontrolė 2. Priėmimo centrai / būstas ir kitoks apgyvendinimas 3. Platesnės priėmimo paslaugos (socialinės paslaugos, sveikatos paslaugos), prašytojams suteiktos teisės 4. Prieglobsčio prašytojo registracijos procesa 5. Prieglobsčio procedūra (pirmoji ir antroji instancijos) 6. Atsakingų institucijų infrastruktūra, personalas ir kompetencijos 7. <u>Teisėsauga</u> 8. Prieglobsčio prašytojų integravimo priemonės 9. Kita, prašome nurodyti	
	a) Metai ir mėnuo, kai buvo pritaikyta priemonė	2015 m. gruodžio mėn.
	b) Priemonių tipologija	
	Priemonė pritaikyta išaugus ar sumažėjus skaičiams?	Priemonė pritaikyta ruošiantis perkelti užsieniečius, kuriems reikia prieglobsčio.
	Nauja priemonė ar egzistuojančios priemonės pakeitimas?	Nauja priemonė
	Struktūrinė ar <i>ad hoc</i> (laikina) priemonė?	Struktūrinė priemonė
	Priemonės tipas: - (Nacionalinis) veiksmų planas - Teisėkūros instrumentai - Konkreti tarpinstitucinė / daugiastrukūrinė situacijai skirta darbo grupė - „Minkštosios“ priemonės (vadovėliai, skrajutės, strateginės/personalo konsultacijos, naujų darbuotojų įdarbinimas) - <u>Resursai (personalas ar finansavimas)</u> - Kritinės padėties / nenumatytų atvejų planas - Kita	Resursų plėtimas (žmogiškieji ištekliai ir finansavimas) Rukloje atidaryta Kauno apskrities vyriausiojo policijos komisariato Jonavos rajono policijos komisariato Viešosios policijos skyriaus Ruklos policijos nuovada.
	c) Pagrindinis priemonės tikslas: ko buvo siekiama?	Tikslas – užtikrinti visuomenės saugumą ir viešąją tvarką Ruklos teritorijoje.
	d) Planuota ir faktinė priemonės trukmė?	Neterminuota
	e) Pagrindiniai priemonės elementai (priemonės aprašymas)	Atsižvelgiant į tai, kad dėl perkėlimo programos padidėjus gyventojų Pabėgėlių priėmimo centre (apgyvendinami užsieniečiai, kuriems suteiktas prieglobstis Lietuvos Respublikoje, nelydimi nepilnamečiai užsieniečiai, perkelti užsieniečiai, kuriems reikia prieglobsčio) skaičiui bei visuomenės požiūriui į kitataučius ir galimiems neramumams

	suvaldyti, Ruklos teritorijoje šalia Pabėgėlių priėmimo centro nuspręsta atidaryta Kauno apskrities vyriausiojo policijos komisariato Jonavos rajono policijos komisariato Viešosios policijos skyriaus Ruklos policijos nuovadą.
f) Institucijos, prisidėjusios prie priemonės rengimo	Vidaus reikalų ministerija ir Socialinės apsaugos ir darbo ministerija
g) Institucijos, prisidėjusios prie kiekvienos priemonės pasiūlymo ir patvirtinimo	Vidaus reikalų ministerija ir Socialinės apsaugos ir darbo ministerija
h) Institucijos, įgyvendinančios priemones	Vidaus reikalų ministerija ir Policijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos
i) Kita	

Priemonė Nr. 4

Prašome pasirinkti tinkamą sritį ir pabraukti:

1. Sienų kontrolė
2. Priėmimo centrai / būstas ir kitoks apgyvendinimas
3. Platesnės priėmimo paslaugos (socialinės paslaugos, sveikatos paslaugos), prašytojams suteiktos teisės
4. Prieglobsčio prašytojo registracijos procesa
5. Prieglobsčio procedūra (pirmoji ir antroji instancijos)
6. Atsakingų institucijų infrastruktūra, personalas ir kompetencijos
7. Teisėsauga
8. Prieglobsčio prašytojų integravimo priemonės
9. Kita, prašome nurodyti

a) Metai ir mėnuo, kai buvo pritaikyta priemonė	2015 m. gruodžio mėn.
b) Priemonių tipologija	
Priemonė pritaikyta išaugus ar sumažėjus skaičiams?	Priemonė pritaikyta ruošiantis perkelti užsieniečius, kuriems reikia prieglobsčio.
Nauja priemonė ar egzistuojančios priemonės pakeitimas?	Nauja priemonė
Struktūrinė ar <i>ad hoc</i> (laikina) priemonė?	Struktūrinė priemonė
Priemonės tipas: - (Nacionalinis) veiksmų planas - Teisėkūros instrumentai - Konkreti tarpinstitucinė / daugiastrukūrinė situacijai skirta darbo grupė - „Minkštosios“ priemonės (vadovėliai, skrajutės, strateginės/personalo konsultacijos, naujų darbuotojų įdarbinimas) - Resursai (personalas ar finansavimas) - Kritinės padėties / nenumatytų atvejų planas - Kita	Teisėkūros instrumentas, poįstatyminis lygis: Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2015 m. gruodžio 21 d. įsakymas Nr. A1-776 „Dėl Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2002 m. vasario 13 d. įsakymo Nr. 20 „Dėl Užsieniečių apgyvendinimo Pabėgėlių priėmimo centre sąlygų ir tvarkos, užsieniečių užimtumo organizavimo bei drausminio poveikio priemonių taikymo jiems tvarkos aprašo, Užsieniečio teisės kas mėnesį gauti piniginę pašalpą smulkioms išlaidoms tvarkos aprašo ir Užsieniečio teisės gauti kompensaciją už naudojimąsi visuomeninio transporto priemonėmis įgyvendinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“.

Įstatyminis lygis:

	2017 m. gegužės 25 d. Lietuvos Respublikos įstatymas „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 pakeitimo įstatymas Nr. XII-328. Šiuo pakeitimu nustatyta, kad užsieniečiams, perkeltiems į Lietuvos Respublikos teritoriją bendradarbiaujant su kitomis Europos Sąjungos valstybėmis narėmis, trečiomis valstybėmis, Europos Sąjungos institucijomis ar organizacijomis teikiama Lietuvos valstybės parama integracijai kaip ir užsieniečiams, kuriems suteiktas prieglobstis Lietuvos Respublikoje.
c) Pagrindinis priemonės tikslas: ko buvo siekiama?	Tikslas - užtikrinti prisiimtų Lietuvos įsipareigojimų dėl užsieniečių, kuriems reikia prieglobsčio, perkėlimo į Lietuvos Respublikos teritoriją įgyvendinimas. Perkelti asmenys iš karto apgyvendinami Pabėgėlių priėmimo centre ir jiems taikomos tokia pati parama integracijai kaip ir užsieniečiams, kuriems suteiktas prieglobstis Lietuvos Respublikoje, t.y. jie naudojami visomis integracijos priemonėmis nuo pat atvykimo iš karto nelaukiant kol dėl jų prašymo bus priimtas sprendimas..
d) Planuota ir faktinė priemonės trukmė?	Neterminuota
e) Pagrindiniai priemonės elementai (priemonės aprašymas)	Perkeltiems užsieniečiams, kuriems reikia prieglobsčio ir kurie yra apgyvendinti Pabėgėlių priėmimo centre, teikiama tokia parama integracijai: nemokamai suteikiama gyvenamoji vieta gyvenimo centre laikotarpiu; sudaromos sąlygos tvarkyti dokumentus, susijusius su prieglobsčio suteikimu Lietuvos Respublikoje; kas mėnesį mokamos 71,4 eur pašalpa maistui ir smulkioms išlaidoms; užtikrinamos vertėjo paslaugos; sudaromos sąlygos bendrauti su giminaičiais, valstybės ir savivaldybių institucijomis, įstaigomis, tarptautinėmis ir nevyriausybinėmis organizacijomis; užsieniečiai pagal galimybę aprūpinami drabužiais ir avalyne. Išduodant drabužius ir avalynę, kiekvienam centro gyventojui pildomas aprūpinimo drabužiais ir avalyne daiktalapis, kurio formą nustato centro direktorius; užsieniečiai pagal galimybę aprūpinami patalyne bei asmens higienos priemonėmis; užsieniečiai mokyklinio amžiaus vaikai pagal galimybę aprūpinami mokykliniais reikmenimis centro direktoriaus nustatyta tvarka; užsieniečiams organizuojamas lietuvių kalbos mokymas, lietuvių kultūros pažinimo kursai, profesinis orientavimas; organizuojamas laisvalaikis.
f) Institucijos, prisidėjusios prie priemonės rengimo	Socialinės apsaugos ir darbo ministerija ir Vidaus reikalų ministerija
g) Institucijos, prisidėjusios prie kiekvienos priemonės pasiūlymo ir patvirtinimo	Socialinės apsaugos ir darbo ministerija ir Vidaus reikalų ministerija
h) Institucijos, įgyvendinančios priemones	Socialinės apsaugos ir darbo ministerija
i) Kita	

K11. Kokia apimtimi nevalstybinių subjektų įgyvendintos priemonės buvo padarytos privalomomis: finansuotos valdžios institucijų, nustatytos įstatymu ar priemone?

Sritis	Nevalstybinių subjektų įsitraukimo apimtis (jei taip, kokia apimtimi)
Sienų kontrolė	Nebuvo.
Priėmimo centrai / būstas ir kitoks apgyvendinimas	Nebuvo.
Platesnės priėmimo paslaugos (socialinės paslaugos, sveikatos paslaugos), prašytojams suteiktos teisės	Carito „Kultūros įkalnė“ dienos centras Pabradėje. Dienos centre organizuojami lavinamieji ir ugdomieji užsiėmimai prieglobsčio prašytojų šeimų vaikams, kultūrinės popietės moterims, teikiamos socialinės, teisinės, psichologinės konsultacijos suaugusiesiems. Šis dienos centras ypatingas tuo, kad šventės vyksta su vietos bendruomene. Taip palengvinama tolimesnė integracija jau gavus atitinkamą statusą. Finansuojamas Europos Sąjungos fondų lėšomis.
Prieglobsčio prašytojo registracijos procesas	Nebuvo.
Prieglobsčio procedūra (pirmoji ir antroji instancijos)	Nebuvo.
Atsakingų institucijų infrastruktūra, personalas ir kompetencijos	Nevalstybinės organizacijos yra įtrauktos į Komisijos veiklą. Papildomas finansavimas tam neskiriamas.
Teisėsauga	Nebuvo.
Skubios prieglobsčio prašytojų integravimo priemonės	Nevyriausybinių organizacijų neteikia integracijos priemonių prieglobsčio prašytojams, tačiau prisideda prie priėmimo sąlygų užtikrinimo. 2017 m. viduryje pradėtas įgyvendinti pilotinis projektas dėl perkeltų užsieniečių, kuriems reikia prieglobsčio, apgyvendinimo tiesiai į savivaldybės teritoriją (aplenkiant apgyvendinimą Pabėgėlių priėmimo centre). 3 perkeltos šeimos apgyvendintos šiose savivaldybėse: Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje. Nevyriausybinių organizacijų dalyvauja teikiant šiems asmenims paramą integracijai.
Bendradarbiavimas su tarptautinėmis organizacijomis	2016 m. rugpjūčio 16 d. pasirašytas susitarimas tarp Migracijos departamento ir Tarptautinės migracijos organizacijos (TMO) dėl perkėlimų iš Turkijos vykdymo.

K12. Srauto pokyčių poveikio vietinėms institucijoms kontekste, kaip ir kokia apimtimi vietines institucijas paveikė nacionalinės valdžios ar atsakingų institucijų pritaikytos priemonės? Kokia apimtimi vietinės institucijos galėjo paveikti šį procesą?

Sritis	Poveikis vietinėms institucijoms	Įtaka procesui
Sienų kontrolė	Nebuvo	Nebuvo

Priėmimo centrai / būstas ir kitoks apgyvendinimas	Paveikė iš dalies (poreikis spėsti apgyvendinimo klausimą)	Prieglobsčio prašytojų apgyvendinimas ne Užsieniečių registracijos centre, o apgyvendinimo patalpose ir (ar) laikiname būste. Tokį apgyvendinimo patalpų ir laikino būsto sąrašą sudaro Migracijos departamentas. Valstybės ir savivaldybių institucijos ar įstaigos, valdančios nenaudojamas ar laisvas apgyvendinimo vietas (išskyrus socialinius būstus), kitos įstaigos, įmonės ar organizacijos, nevyriausybinių organizacijų apie savo galimybes dalyvauti prieglobsčio prašytojų apgyvendinimo veikloje raštu praneša Migracijos departamentui, kartu pateikia ir galimų skirti ar parūpinti apgyvendinimo vietų aprašymą, informaciją apie tai, kiek asmenų ir (ar) šeimų galima jose apgyvendinti, ir tikslų adresą. Taip pat prieglobsčio prašytojai, esant laisvų vietų, gali būti apgyvendinami Pabėgėlių priėmimo centre, Migracijos departamentui gavus socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pritarimą. Tokiu atveju Vidaus reikalų ministerija ar jos įgaliota institucija sutartį dėl priėmimo sąlygų užtikrinimo prieglobsčio prašytojams sudaro su Pabėgėlių priėmimo centru¹³.
Platesnės priėmimo paslaugos (socialinės paslaugos, sveikatos paslaugos), prašytojams suteiktos teisės	Nebuvo	Nebuvo
Prieglobsčio prašytojo registracijos procesas	Nebuvo	Nebuvo
Prieglobsčio procedūra (pirmoji ir antroji instancijos)	Nebuvo	Nebuvo
Atsakingų institucijų infrastruktūra, personalas ir kompetencijos	Nebuvo, tačiau yra numatomas Užsieniečių registracijos centro infrastruktūros plėtimas - naujas pastatas, skirtas prieglobsčio prašytojams priimti, jų apklausoms ir kitoms prieglobsčio procedūroms atlikti.	Nebuvo
Teisėsauga	Ruošiantis priimti perkeltus prieglobsčio prašytojus ir juos apgyvendinti Pabėgėlių priėmimo centre, 2015 m. gruodžio mėn. Rukloje atidaryta Kauno apskrities vyriausiojo policijos komisariato Jonavos	Įtaka visuomenės saugumui ir viešosios tvarkos užtikrinimui Ruklos teritorijoje.

¹³ Sutartis buvo pasirašyta tarp Vidaus reikalų ministerijos ir Pabėgėlių priėmimo centro 2017 m. birželio 2 d.

	rajono policijos komisariato Viešosios policijos skyriaus Ruklos policijos nuovada.	
Prieglobsčio prašytojų integravimo priemonės	Lietuvoje prieglobsčio prašytojams nėra teikiamos integravimo priemonės, išskyrus perkeltus asmenis (jie apgyvendinami Pabėgėlių priėmimo centre ir jiems teikiama tokia pati parama integracijai kaip ir užsieniečiams, kuriems suteiktas prieglobstis Lietuvos Respublikoje).	Perkeltųjų prieglobsčio prašytojų integracijos priemonės finansuojamas Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo (toliau – PMIF) ir iš dalies valstybės biudžeto lėšomis.

2.2 PRIEMONIŲ APIMTIES MAŽINIMAS AR JŲ NUTRAUKIMAS DĖL PRAŠYMŲ SUTEIKTI PRIEGLOBSTĮ SKAIČIAUS SUMAŽĖJIMO

K13. Daugelis valstybių (narių) susidūrė su sumažėjusiu prašymų suteikti prieglobstį srautu 2016 m. trečiajame ir ketvirtajame ketvirtyje, o kelios valstybės (narės) patyrė ne tokį reguliary sumažėjimą tam tikrais intervalais po 2014-2016 m. Jei Lietuvoje susidūrėte su prašymų suteikti prieglobstį sumažėjimu, ar anksčiau pritaikytos ar įvestos priemonės (ar jų apimtys) buvo pakeistos?

Lietuva nesusidūrė su sumažėjusiu prašymų suteikti prieglobstį srautu 2016 m. trečiame ir ketvirtame ketvirtyje. Situacija atvirkštinė. Priemonės nebuvo pakeistos.

K14. Kokia apimtimi toks sumažėjimas lėmė išaugimo laikotarpiais pritaikytų priemonių pakeitimą ar panaikinimą?

Sumažėjimas nebuvo stebimas.

K15. Kokia apimtimi toks sumažėjimas paveikė politinį bei administracinį taikytų priemonių prioritetų eilės nustatymą?

Sumažėjimas nebuvo stebimas.

K16. Kokia apimtimi toks sumažėjimas prisidėjo prie priemonių (ir (arba) diskusijų apie jas) dėl įvykdyto priėmimo palaikymo, apgyvendinimo bei integravimo pajėgumų bei įgytų žinių išsaugojimo (pvz., reguliarius mokymai ankstesniam personalui; infrastruktūros priežiūra; kitų su tokiomis procedūromis, kaip perkėlimas ar priėmimas humanitariniu pagrindu, susijusių pajėgumų gerinimas)?

Sumažėjimas nebuvo stebimas. Situacija atvirkštinė. Ši situacija paspartino spręsti klausimus dėl alternatyvaus apgyvendinimo, jeigu Užsieniečių registracijos centras užsipildytų ir jame nebūtų vietos (žr. 3 kl.).

3.

Taikytų priemonių
veiksmingumas

K17a. Prašome įvardyti visų paminėtų priemonių poveikius bei veiksmingumą.

Priemonės nr. 1, 2, 3, 4	Staigus poveikis (per pirmąsias dienas ar savaites po įgyvendinimo)	n/a
	Vidutinis ar ilgiau trunkantis poveikis (per mėnesį po įgyvendinimo ar ilgiau)	n/a
	Antriniai ir šalutiniai bei netikėti ar nenumatyti padariniai (poveikiai, kurie nebuvo apsvarstyti įgyvendinant priemonę)	n/a
	Ar buvo analizuotas priemonės veiksmingumas? Jei taip, kas atliko tokią analizę?	n/a
	Koks buvo analizės rezultatas?	n/a

K17b. Ar kintantis prieglobsčio prašytojų srautas paskatino keisti nacionalinį požiūrį į kitų tipų migraciją, pvz., ekonominę migraciją ar šeimos susijungimą? Šiuo klausimu siekiama nustatyti, ar išaugęs prašymų suteikti prieglobstį skaičius sukėlė pokyčius kitose srityse, pavyzdžiui, lėmė griežtesnį požiūrį į šeimos susijungimą ar mažesnes darbo imigracijos kvotas.

Dėl prieglobsčių prašytojų srauto teisėtos migracijos politika nebuvo keičiama.

4.

Įgyvendintų priemonių
finansavimas

K18a. Kaip buvo finansuotos įgyvendintos nacionalinės priemonės?

2016 m. prieglobsčio prašytojų srauto padidėjimas buvo susijęs su perkėlimais. Finansinė našta išaugo, tačiau perkėlimo veiklos finansuojamos Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo lėšomis.

K18b. Ar ad hoc priemonių finansavimo planas skyrėsi nuo jau egzistuojančių struktūrinių priemonių, skirtų nacionalinei prieglobsčio politikai ar nacionalinei prieglobsčio sistemai, plano? Kaip?

Priemonės, skirtos užsieniečių, kuriems reikia prieglobsčio, finansuojamos iš Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo lėšų.

K19. Ar srauto pokytis padidino (sumažino) administracinę naštą, tekusią nacionalinėms institucijoms, atsakingoms už prieglobsčio prašytojus? Jei taip, kaip Lietuva su tuo susidorojo?

Administracinė našta padidėjo, tačiau papildomo personalo pasamdyta nebuvo.

K20. Kokia apimtimi papildomų priemonių taikymas tiesiogiai lėmė personalo / žmogiškųjų išteklių išaugimą nacionaliniu (ministerijos, nacionalinės tarnybos) ar vietiniu lygmeniu?

Prašymus suteikti prieglobstį nagrinėjančiai institucijai, t. y. Migracijos departamentui, padidėjo darbo krūvis, tačiau žmogiškieji ištekliai nepakito. Migracijos departamentas susiduria su problema išnagrinėti prašymus suteikti prieglobstį per 3 mėn. laikotarpį (dažniausiai laikotarpis yra pratęsiamas ir dėl to užsipildo Užsieniečių registracijos centras).

5.

Tolimesnis prieglobsčio
politikos vystymas

K21. Po pokyčių 2014-2016 m., ar Lietuvoje buvo įgyvendinti nauji struktūriniai (kritinių situacijų planavimo) mechanizmai, siekiant prisitaikyti prie (galimo) prieglobsčio prašytojų srauto pokyčio ateityje?

Taip.

- Vadovaujantis 2015 m. lapkričio 26 d. Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 pakeitimo įstatymu Nr. XII-2080, užsieniečiai, perkelti bendradarbiaujant su kitomis Europos Sąjungos valstybėmis narėmis, trečiosiomis valstybėmis, Europos Sąjungos institucijomis ar tarptautinėmis organizacijomis apgyvendinami Pabėgėlių priėmimo centre jų prašymo suteikti prieglobstį laikotarpiu. Taip pagerinamos perkeltų prieglobsčio prašytojų priėmimo sąlygos, nes jie apgyvendinami socialines paslaugas teikiančioje įstaigoje, o ne Užsieniečių registracijos centre ir jiems integracijos priemonės teikiamos nuo atvykimo pradžios.
- Vidaus reikalų ministerija 2016 m. pradžioje pradėjo rengti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl prieglobsčio prašytojų apgyvendinimo patvirtinimo“ projektą, kurio tikslas – reglamentuoti prieglobsčio prašytojų apgyvendinimo patalpų, laikino būsto ir vietų laikinam būstui įrengti (sąrašo sudarymą, reikalavimus apgyvendinimo vietoms, prieglobsčio prašytojų apgyvendinimo sąlygas ir procedūrą bei priėmimo sąlygų užtikrinimą ir materialinėms priėmimo sąlygoms užtikrinti skiriamų lėšų dydžius. Aprašas taikomas prieglobsčio prašytojams, kurie nėra sulaikyti arba kuriems nėra skirta alternatyvi sulaikymui priemonė – užsieniečio apgyvendinimas Užsieniečių registracijos centre netaikant judėjimo laisvės apribojimų, Migracijos departamento sprendimu gali būti apgyvendinami apgyvendinimo patalpose ar laikiname būste, kai nustatoma bent viena iš šių sąlygų: prašymą suteikti prieglobstį pateikia pažeidžiamas asmuo arba Užsieniečių registracijos centre nėra laisvų prieglobsčio prašytojams apgyvendinti skirtų vietų. (2017 m. kovo 8 d. Priimtas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas Nr. 171 „Dėl Prieglobsčio prašytojų apgyvendinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“). Tuo siekiama padidinti lankstumą apgyvendinant prieglobsčio prašytojus kitose tinkamose apgyvendinimo vietose.
- Numatomas Užsieniečių registracijos centro infrastruktūros plėtimas (naujas pastatas, skirtas prieglobsčio prašytojams priimti, jų apklausoms ir kitoms prieglobsčio procedūroms atlikti).

K22a. Prašome aprašyti, kokia apimtimi patirtis per 2014-2016 m. padėjo (nacionalinei, regioninei, vietinei) valdžiai pasiruošti prašymų suteikti prieglobstį srauto pokyčiams ateityje, pvz., 2017 m.?

Patirtis parodė, kad būtina nuolat tobulinti prieglobsčio srityje dirbančių institucijų atstovų administracinius gebėjimus. Prieglobsčio sritis nėra visiškai prognozuojama: pratęsus prašymo suteikti prieglobstį nagrinėjimo laikotarpį, kyla problemų dėl kitų prieglobsčio prašytojų apgyvendinimo Užsieniečių registracijos centre.

Nors apgyvendinimo problema teisiškai sureguliuota, tačiau praktikoje tai nėra dar visiškai įgyvendinta. Todėl ženkliai padidėjus prieglobsčio prašytojų skaičiui, apgyvendinimo klausimas taptų vienas iš svarbiausių ir turėtų būti keliamas politiniame lygmenyje.

K22b. Ar yra suplanuotos kokios nors galimos priemonės ateičiai? Ar šiuo metu yra svarstomos naujos priemonės?

Šiuo metu Vidaus reikalų ministerija įgyvendina Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. kovo 8 d. nutarimą Nr. 171 „Dėl Prieglobsčio prašytojų apgyvendinimo tvarkos patvirtinimo“.

Aprašas taikomas prieglobsčio prašytojams, kurie nėra sulaikyti arba kuriems nėra skirta alternatyvi sulaikymui priemonė – užsieniečio apgyvendinimas Užsieniečių registracijos centre netaikant judėjimo laisvės apribojimų, Migracijos departamento sprendimu gali būti apgyvendinami apgyvendinimo patalpose ar laikiname būste, kai nustatoma bent viena iš šių sąlygų: prašymą suteikti prieglobstį pateikia pažeidžiamas asmuo arba Užsieniečių registracijos centre nėra laisvų prieglobsčio prašytojams apgyvendinti skirtų vietų.

Vadovaujantis šiuo Aprašu prieglobsčio prašytojai nuo šiol gali būti apgyvendinami:

- Užsieniečių registracijos centre;
- Ruklos Pabėgėlių priėmimo centre, jeigu centre yra laisvų vietų. Sutartis su Pabėgėlių priėmimo centru pasirašyta 2017 m. birželio 2 d., pagal kurią Pabėgėlių priėmimo centre apgyvendinti prieglobsčio prašytojai jų prašymo suteikti prieglobstį nagrinėjimo laikotarpiu;

- Kitose apgyvendinimo patalpose ar laikinajame būste, užtikrinant tinkamas priėmimo sąlygas. Tokiu atveju, Vidaus reikalų ministerija arba kita įgaliota institucija skelbia viešąjį pirkimą atrinkti tinkamą subjektą galintį apgyvendinti prieglobsčio prašytoją.

6.

Geroji praktika ir išmoktos
pamokos

6.1. IŠŠŪKIAI IR KLIŪTYS KURIANT IR ĮGYVENDINANT PRIEGLOBSČIO POLITIKĄ

K23. Kokius pagrindinius iššūkius ir (arba) kliūtis turėjo įveikti Lietuva, kurdama adaptavimosi prie prieglobsčio prašytojų srauto politiką, struktūrinius mechanizmus ir priemones?

Nors Europoje padidėjęs prieglobsčio prašytojų srautas Lietuvos tiesiogiai ir neaplietė, tačiau Lietuva solidariai prisidėjo prie jo suvaldymo. Vieni pagrindinių iššūkių yra gerinti prieglobsčio prašytojų priėmimo sąlygas ir plėsti apgyvendinimo galimybes. Šis klausimas teisiškai sureguliuotas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. kovo 8 d. nutarimu Nr. 171 „Dėl Prieglobsčio prašytojų apgyvendinimo tvarkos patvirtinimo“, tačiau ženkliai padidėjęs prieglobsčio prašytojų skaičiui, apgyvendinimo klausimas taptų vienas iš svarbiausių ir turėtų būti keliamas politiniame lygmenyje.

Kitas taip pat svarbus iššūkis yra užtikrinti priimtų įsipareigojimų Europos Sąjungai dėl užsieniečių, kuriems reikia prieglobsčio, perkėlimo į Lietuvos Respublikos teritoriją įgyvendinimą.

Taip pat išlieka šie iššūkiai:

- mažos finansinės išmokos ir dėl to vykstantis judėjimas į kitas Vakarų šalis;
- perkeltų užsieniečių prašymai suteikti prieglobstį išnagrinėjami greičiau, todėl užtrunka kitų prieglobsčio prašytojų prašymų suteikti prieglobstį nagrinėjimas ir šie ilgiau gyvena Užsieniečių registracijos centre (nevyksta asmenų kaita, todėl gali pritrūkti vietų šiame centre);
- savivaldybės nėra pakankamai pasiruošusios priimti skirtingų kultūrų žmonių;
- perkeliamos didelės šeimos ir dėl pažeidžiamumo bei skirtingos kultūros šiems asmenims integruotis yra ganėtinai sunku;
- politiniai debatai dėl perkeltinų asmenų skaičiaus ir privalomų kvotų. Lietuva sutinka prisidėti prie solidarumo, bet nepritaria nuolatinėms kvotoms.

6.2. GEROJI PRAKTIKA IR IŠMOKTOS PAMOKOS

K24. Ar Lietuva yra atlikusi (atliks) nacionalinį per 2014-2016 m. įgyvendintos politikos ir priemonių vertinimą?

Nėra atlikusi.

K25. Ar galėtumėte identifikuoti gerąsias praktikas Lietuvoje, susijusias su nacionalinės prieglobsčio sistemos bei susijusių paslaugų lankstumo bei pritaikomumo užtikrinimu, siekiant suvaldyti kintantį prieglobsčio prašytojų srautą?

Vadovaujantis 2015 m. lapkričio 26 d. Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 pakeitimo įstatymu Nr. XII-2080, užsieniečiai, perkelti bendradarbiaujant su kitomis Europos Sąjungos valstybėmis narėmis, trečiosiomis valstybėmis, Europos Sąjungos institucijomis ar tarptautinėmis organizacijomis apgyvendinami Pabėgėlių priėmimo centre jų prašymo suteikti prieglobstį laikotarpiu. Taip iš dalies išspręstas klausimas, susijęs su prieglobsčio prašytojų apgyvendinimu ir įsipareigojimų Europos Sąjungai vykdymu bei kuo ankstesniu tokiu asmenų integravimu į visuomenės gyvenimą.

K26. Kokias svarbiausias pamokas 2014-2016 m. išmoko pagrindinės nacionalinės institucijos?

Išmoktos pamokos	Atsakinga institucija/suinteresuota šalis
1. Prieglobsčio prašytojų priėmimo sąlygų užtikrinimas (prieglobsčio prašytojų alternatyvus apgyvendinimas)	Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija; Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija; Migracijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos; Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos
2. Įsipareigojimų dėl užsieniečių, kuriems reikia prieglobsčio, perkėlimo iš Europos Sąjungos valstybių narių ir trečiųjų šalių įgyvendinimas ir jų integracija	Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija; Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija
3. Prieglobsčio srityje dirbančių darbuotojų gebėjimų stiprinimas	Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija; Migracijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos; Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos
4. Tarpvalstybinis ir tarpinstitucinis bendradarbiavimas	Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija; Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija

Europos migracijos tinklas (EMT) – tai Europos Komisijos, ES valstybių narių ir Norvegijos migracijos ekspertų tinklas, kurio tikslas rinkti, analizuoti ir dalintis naujausia, objektyvia, patikima ir palyginama informacija apie migraciją ir prieglobstį siekiant prisidėti prie Europos Sąjungos politikos formavimo ir visuomenės informavimo šiose srityse.

Lietuvoje EMT Nacionalinio informacijos centro (NIC) funkcijas LR Vyriausybės nutarimu vykdo Tarptautinės migracijos organizacijos (TMO) Vilniaus biuras glaudžiai bendradarbiaudamas su LR vidaus reikalų ministerija, Migracijos departamentu bei Valstybės sienos apsaugos tarnyba. EMT NIC bendradarbiauja ir su kitomis vyriausybėmis ir nevyriausybėmis institucijomis, dirbančiomis migracijos srityje.
